

Sygn. akt III Ca 1961/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Elżbieta Matyasik

Sędzia SO Anna Hajda (spr.)

SR (del.) Ewa Buczek – Fidyka

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa B. D. i M. D.

przeciwko A. J. (D.)

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 17 września 2015 r., sygn. akt IV RC 218/15

1. **oddala apelację;**

2. **nie obciąża powodów kosztami postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Ewa Buczek- Fidyka SSO Elżbieta Matyasik SSO Anna Hajda

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 kwietnia 2014 roku T. D. działając imieniem małoletnich powodów B. D. i M. D. wniósł o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanej A. J. wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 16 września 2014 roku w sprawie o sygn. akt I RC 305/14 z kwoty po 50,00 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich do kwot po 700,00 zł miesięcznie na rzecz małoletniego B. D. i po 500,00 zł miesięcznie na rzecz małoletniej M. D., w tym również zasądzenie kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew, pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. Podniosła, że od stycznia 2015 roku nie wykonuje żadnej pracy zarobkowej, pozostając na utrzymaniu konkubenta, w związku z urodzeniem kolejnego dziecka.

Wyrokiem z dnia 17 września 2015 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach w punkcie pierwszym zasądził od pozwanej A. J. na rzecz małoletniej M. D. alimenty w kwocie po 100,00 złotych miesięcznie, a na rzecz małoletniego B. D. alimenty w kwocie po 150,00 złotych miesięcznie, łącznie kwotę 250,00 złotych miesięcznie – płatne z góry do dnia 5-go każdego miesiąca, do rąk ojca małoletnich T. D., począwszy od dnia 27 kwietnia 2015 roku, wraz ustawowymi

odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 16 września 2014 roku, sygn. akt I RC 305/14, w punkcie drugim powództwo w pozostałym zakresie zostało oddalone. W punkcie trzecim wyroku odstąpił Sąd od obciążenia stron kosztami procesu, a w punkcie czwartym wyrokowi w punkcie 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawą tej treści rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 16 września 2014 roku, sygn. akt I RC 305/14, rozwiązane zostało małżeństwo rodziców małoletnich oraz ustalono obowiązek alimentacyjny pozwanej A. J. (poprzednio D.) na rzecz małoletnich powodów B. D. i M. D. na kwotę po 50,00 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich. W dacie ustalenia obowiązku alimentacyjnego małoletni powód B. D. miał 6 lat, ukończył przedszkole w W., od września 2014 roku rozpoczynał naukę w pierwszej klasie szkoły podstawowej. Małoletnia M. D. miała wówczas 2,5 roku, pozostawała pod opieką babci, od września 2014 roku miała pójść do przedszkola w W.. Dzieci rozwijały się prawidłowo, były zdrowe, jedynie małoletni B. pozostawał pod stałą opieką lekarza alergologa. Ojciec małoletnich powodów T. D. w dacie rozvodu miał 26 lat, pracował jako mechanik samochodowy w Przedsiębiorstwie Handlowo-Usługowo- (...) s.c. z siedzibą w P. za wynagrodzeniem wynoszącym 1.400,00 zł netto miesięcznie. Zamieszkiwał wraz ze swoimi rodzicami w domu jednorodzinnym będącym ich własnością, położonym w W.. Dom był w pełni wyposażony, ojciec małoletnich nie musiał dokładać się rodzicom do jego utrzymania.

Pozwana A. J. rozwodząc się również miała 26 lat. W okresie od 28.02.2014 r. do 16.04.2014 r. pracowała w firmie (...) z siedzibą w K. z miesięcznym wynagrodzeniem wynoszącym ok. 900,00 zł, natomiast przed tym okresem, tj. od 05.09.2012 r. do 27.02.2014 r. była zatrudniona w spółce (...) z siedzibą w Z. na stanowisku młodszego operatora maszyn, otrzymując z tego tytułu średnio miesięcznie wynagrodzenie w kwocie ok. 1.460,00 zł. W kwietniu 2014 roku pozwana, pozostając już w kolejnym związku, wyjechała do Wielkiej Brytanii. W dacie rozvodu, będąc w ciąży z kolejnym dzieckiem, nie pracowała.

Obecnie małoletni powód B. D. ma 7 lat, uczęszcza do II klasy szkoły podstawowej. Za „wyprawkę” do II klasy ojciec małoletniego zapłacił kwotę ok. 130,00 zł za zeszyty i przybory szkolne, 40,00 zł za zmienne obuwie. Składki na ubezpieczenie społeczne wynosiły w I klasie ok. 50,00 zł. Koszt obiadów w szkole małoletniego B. to kwota 107,00 zł w pierwszym miesiącu nauki i 50,00 zł w kolejnych miesiącach. Małoletni uczęszczał na różne wycieczki i wyjścia klasowe, których było kilka w ciągu pierwszej klasy dziecka i których koszt wynosił ok. 20,00 zł każda. Małoletni powód, oprócz chorób sezonowych, jest dzieckiem zdrowym, nie zażywa już leków przeciwalergicznymi. Jego potrzeby żywieniowe kształtują się na podobnym poziomie, co w dacie rozvodu; obiady domu gotuje babcia ojczysta dzieci. Małoletnia M. D. aktualnie ma 3,5 roku, uczęszcza nadal do przedszkola w W.. Koszt wyżywienia dziecka w przedszkolu to kwota ok. 80,00-100,00 zł miesięcznie. Za ubezpieczenie córki ojciec małoletniej zapłacił kwotę 45,00 zł. Łącznie koszt utrzymania małoletniej w przedszkolu, łącznie ze wszystkimi opłatami wynosi ok. 150,00 -180,00 zł miesięcznie. Potrzeby żywieniowe małoletniej od daty rozvodu nie wzrosły. W codziennej opiece nad małoletnimi pomagają dziadkowie ojczyści, w szczególności odbierają dzieci z przedszkola i szkoły i sprawują nad nimi opiekę do momentu powrotu ich ojca z pracy. Podczas wakacji 2015 roku ojciec małoletnich zabrał córkę i syna nad morze. Łączny tygodniowy koszt pobytu wraz z dojazdem wyniósł ok. 2.500,00 zł. Do kosztów tych dołożyli się dziadkowie, a nadto ojciec małoletnich przeznaczył na to pieniądze, które otrzymał tytułem zwrotu ulgi podatkowej na dzieci. Przez tydzień wakacji, dzieci przebywały również z matką u jej rodziny. Ojciec małoletnich T. D. obecnie ma 27 lat, pracuje w tej samej firmie, co w dacie rozvodu, zarabia tyle samo. Nadal zamieszkuje w domu swoich rodziców.

Pozwana A. J. w chwili obecnej ma 27 lat i zamieszkuje w Wielkiej Brytanii. Po dwóch miesiącach od przyjazdu do Wielkiej Brytanii, podjęła pracę jako sprzątaczką, pracowała przez okres 4 miesięcy. Od stycznia 2015 roku nie pracuje. W maju 2015 roku urodziła córkę A. S., która aktualnie ma 4 miesiące. Z tytułu sprawowania opieki nad trzecim dzieckiem, urodzonym w Wielkiej Brytanii, otrzymuje zasiłek w wysokości 20,00 funtów tygodniowo, do czasu uzyskania przez małoletnią 18 lat. Na utrzymanie A. pozwana wydaje miesięcznie 30,00 funtów. Zamieszkuje wraz ojcem trzeciego dziecka T. S. w wynajmowanym mieszkaniu. Opłata za czynsz wraz z mediami za ten lokal wynosi 1.200,00 funtów miesięcznie. Koszt ten, jak i pozostałe koszty utrzymania gospodarstwa domowego, ponosi partner

pozwanej. Pozwana w okresie od września do grudnia 2014 roku była w Polsce trzy razy. W styczniu i lutym 2015 roku odwiedziła swoje dzieci w Polsce dwa razy. Z uwagi na zaawansowany stan ciąży, ponownie przyleciała do kraju w lipcu 2015 roku, by zobaczyć się z dziećmi. Pozwana kupuje małodzieciom ubrania, przeważnie w Wielkiej Brytanii i paczkami wysyła do Polski. Łącznie, oprócz zasądzonych alimentów, wydaje na małodzieciom dobrowolnie ok. 300,00 zł miesięcznie.

W tak ustalonym stanie faktycznym zważył Sąd Rejonowy, że powództwo o podwyższenie alimentów zasługiwało częściowo na uwzględnienie.

Przywołując dyspozycję art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, Sąd Rejonowy, że od wydania wyroku w przedmiocie konkretyzacji świadczenia alimentacyjnego na rzecz małodzieciom powodów do chwili wydania orzeczenia w niniejszej sprawie upłynął okres roku, zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, iż usprawiedliwione potrzeby małodzieciom wzrosły, jednakże nie na tyle, by uwzględnić powództwo w całości. W ocenie Sądu Rejonowego udowodnione należało uznać dodatkowe koszty utrzymania małodzieciom M. D. w przedszkolu na poziomie ok. 150,00 zł miesięcznie oraz małodzieciom B. D. w szkole na poziomie ok. 200,00 zł miesięcznie. W sprawie w żaden sposób nie wykazano, by potrzeby ubraniowe dzieci w przeciągu roku wzrosły do tego stopnia, by uwzględnić powództwo w kwotach objętych żądaniem pozwu. Podkreślił Sąd I instancji że obowiązek alimentacyjny w dacie rozvodu na wskazanym poziomie 100,00 zł miesięcznie został ustalony w oparciu o ugodę zawartą pomiędzy rodzicami małodzieciom przed mediatorem. W oparciu o ustalenia stanu faktycznego, brak było podstaw do uwzględnienia powództwa w kwotach dziesięciokrotnie i czternastokrotnie przekraczających zakres już ustalonego obowiązku alimentacyjnego. Ojciec małodzieciom powodów w żaden sposób nie wykazał, że jego zarobki zmalały z uwagi na brak możliwości podjęcia dodatkowej pracy w związku z rozводом i koniecznością sprawowania osobistej opieki nad dziećmi. W tym zakresie Sąd rozpoznający niniejszą sprawę związany był ustaleniami poczynionymi przez Sąd Okręgowy, gdzie brak było jakichkolwiek informacji na temat dodatkowych zarobków osiągniętych wówczas przez ojca dzieci. Tymczasem sytuacja pozwanej, w zakresie udowodnionym przez Sąd, nie uległa diametralnej poprawie. Pozwana urodziła kolejne dziecko, sprawuje nad nim opiekę, pozostając na utrzymaniu swojego partnera. Podwyższając kwotę alimentów w zakresie orzeczonym, Sąd wziął pod uwagę fakt, że niewątpliwie dochodem pozwanej jest kwota 80,00 funtów miesięcznie, którą będzie otrzymywać do czasu ukończenia przez trzecie dziecko pozwanej 18 lat. Pozwana zeznała, że na utrzymanie swojej drugiej córki potrzebuje z tej kwoty jedynie 30,00 funtów. Nadto, z jej zeznań wynikało, że jest w stanie wydatkować miesięcznie dodatkowo kwotę ok. 300,00 zł na rzecz małodzieciom powodów, by kupować im ubrania. Wobec powyższego, uznając za usprawiedliwione zwiększone potrzeby małodzieciom związane z edukacją przedszkolną małodzieciom M. D. oraz edukacją szkolną B. D., Sąd podwyższył kwotę alimentów odpowiednio o 100 i 150%. Za chybiony uznał Sąd Rejonowy zarzut ojca dzieci, że pozwana nie utrzymuje z nimi kontaktu. Pozwana przyjeżdża do kraju raz na 1,5 miesiąca, a okres dłuższej przerwy, na co wskazywano w pozwie, był podyktowany stanem ciąży pozwanej.

Dlatego orzeczono jak w punktach 1 i 2 wyroku. O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 kpc w związku z art. 113 ust. 4 u.k.s.c.

Z wyżej wskazanym orzeczeniem nie zgodzili się powodowie wywodząc apelację i zaskarżając wyrok w części obejmującej pkt 1 i 2. Skarżący zarzucili: - naruszenie prawa procesowego art. 233 kpc poprzez błędną i dowolną ocenę zebranego materiału dowodowego; - błąd w ustaleniach faktycznych – polegający na przyjęciu wbrew zasadom doświadczenia życiowego, że możliwości zarobkowe pozwanej nie pozwalają na zaspokajanie potrzeb powodów w żądanej przez nich wysokości; - błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nie dokonaniu ustalenia kosztów utrzymania małodzieciom powodów; - naruszenie prawa materialnego, a to art. 135 krio poprzez błędną interpretację, a to ustalenie, iż możliwości zarobkowe i finansowe pozwanej nie pozwalają na uiszczenie alimentów w żądanej kwocie.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący domagali się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanej na rzecz małodzieciom B. D. z kwoty 50,00 złotych do kwoty 700,00 złotych miesięcznie i na małodzieciom M. D. z kwoty 50,00 złotych do kwoty 500,00 złotych miesięcznie płatnych do rąk ich ojca T. D., jako przedstawiciela ustawowego, do 5-go każdego miesiąca z góry, poczynając od dnia wniesienia pozwu,

z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat lub przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Skarżący wnieśli także o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powodów nie mogła odnieść spodziewanego skutku wobec trafności zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził w sprawie postępowanie dowodowe, wskazał fakty które uznał za udowodnione oraz dowody na których się oparł. Z tak przeprowadzonego postępowania dowodowego wyprowadził Sąd I instancji trafne wnioski, należycie stosując przepisy prawa.

Zarzut błędnych ustaleń faktycznych nie mógł doprowadzić do korekty zaskarżonego orzeczenia. W pierwszej kolejności, odnosząc się do zarzutu apelacji dotyczącego trafności poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, wskazania wymaga, że Sąd odwoławczy ma ograniczone możliwości ingerencji w ustalenia faktyczne poczynione przez sąd pierwszej instancji. Ewentualna zmiana tychże ustaleń może być dokonywana zupełnie wyjątkowo, w razie jednoznacznej wymowy materiału dowodowego oraz oczywistej błędności oceny tegoż materiału. Jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Odnosząc powyższe uwagi do okoliczności rozpoznawanej sprawy nie sposób przypisać Sądowi Rejonowemu uchybień wskazanych powyżej, które uprawniałyby do ingerencji w treść poczynionych przez ten Sąd ustaleń faktycznych. Podnoszone w tym zakresie zarzuty apelacyjne nie mogą zostać uwzględnione, a Sąd Okręgowy w pełnym zakresie podziela stanowisko Sądu I instancji dotyczące poczynionych przez ten Sąd ustaleń faktycznych i przyjmuje je za swoje.

Skarżącym zdaje się umykać, że podstawę materialnoprawną ich roszczenia stanowi dyspozycja art. 138 krio, zgodnie z którą w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Trafnie zatem wskazał Sąd Rejonowy, że przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Tak więc rolą sądu orzekającego w przedmiocie żądania podwyższenia obowiązku alimentacyjnego jest każdorazowe porównanie stanu faktycznego istniejącego w dacie ustalania alimentów w dotychczasowej wysokości z sytuacją istniejącą w dacie rozpoznawania żądania w tym zakresie. Ustaleniami Sądu winny być objęte zarówno usprawiedliwione potrzeby uprawnionych jak i możliwości zarobkowe i majątkowe osób zobowiązanych do alimentacji. W razie ustalenia, iż doszło do istotnej zmiany w wyżej wskazanym zakresie powództwo o podwyższenie wysokości świadczenia alimentacyjnego należy – stosownie do wyników postępowania dowodowego – uwzględnić. Zatem rolą Sądu w niniejszym postępowaniu było ustalenie sytuacji uprawnionych i zobowiązanej do alimentacji w dniu 16 września 2014 roku i w dacie orzekania w niniejszej sprawie. Nie sposób przy tym nie zauważyć, że pozew w niniejszej sprawie został złożony po upływie 7 miesięcy od daty ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów. W tej sytuacji brak podstaw do ustalenia, że po zarówno po stronie uprawnionych jak i po stronie pozwanej doszło do tak drastycznej zmiany stosunków, która uzasadniałaby żądanie kilkunastokrotnego podwyższenia świadczenia alimentacyjnego. W żadnym zakresie wyniki przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego nie wskazują na zaistnienie takich okoliczności. Trafnie Sąd Rejonowy wskazał okoliczności uzasadniające częściowe uwzględnienie żądania, a to rozpoczęcie edukacji szkolnej przez powoda i przedszkolnej przez powódkę i stosownie do zakresu zaistniałej

zmiany żądanie uwzględnił. W pozostałym zakresie powództwo nie mogło zostać uwzględnione z przyczyn wskazanych powyżej. Wobec powyższego nie naruszył także Sąd Rejonowy dyspozycji art. 135 krio.

Reasumując powyższe, apelacja jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlegała oddaleniu, stosownie do dyspozycji art. 385 kpc. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 102 kpc, z uwagi na charakter sprawy tj. fakt, że niniejsze postępowanie dotyczy roszczenia alimentacyjnego dzieci w stosunku do rodzica.

SSR (del.) Ewa Buczek – Fidyka SSO Elżbieta Matyasik SSO Anna Hajda